

Inleiding

De toegankelijkheid van onze zorg staat onder druk, een zorginfarct dreigt. Door de vergrijzing zal komende jaren de vraag naar zorg toenemen, terwijl steeds minder mensen die zorg kunnen verlenen. Inzetten op passende zorg is een route die de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) ondersteunt. Om deze transitie echt kans van slagen te bieden is wat de VIG betreft meer aandacht nodig voor innovatieve behandelingen en het effect hiervan op de vraag naar arbeid. We kunnen het ons als maatschappij niet veroorloven om dit onderdeel van de complexe puzzel te negeren. Dit perspectief brengen wij dan ook graag in voorafgaand aan het rondetafelgesprek over de arbeidsmarkt in de zorg op 10 maart a.s. in de Tweede Kamer.

Welke uitdagingen komen op ons af?

Door de vergrijzing ontstaat een steeds grotere zorgbehoefte, mede door de stijging van het aantal chronisch zieken: dat aantal stijgt tussen nu en 2050 van 10,5 naar 12 miljoen personen.¹ Bij deze patiënten is de verwachting dat zij meerdere chronische ziektes hebben. Omdat steeds minder mensen meer zorg moeten verlenen, groeit het jaarlijkse arbeidsmarkttekort in de zorgsector met ca. 20.000 personen.² Waar nu ongeveer 1 op de 7 personen werkzaam is in de zorg zou dat in 2040 ongeveer 1 op de 4 moeten zijn. Dat is niet realistisch en niet haalbaar in verband met het oplopende arbeidsmarkttekort in andere cruciale sectoren zoals in het onderwijs of bij de politie.

De zorgkosten blijven stijgen terwijl het zorgbudget zwaar drukt op de rijksbegroting. De sterk gestegen nominale zorgverzekeringspremie (+ 116% sinds 2006³) trekt een steeds zwaardere wissel op het besteedbaar inkomen van burgers. Vanuit dat oogpunt is het terecht dat bij het zorgverzekeringspakketbeheer kritisch gekeken wordt naar de balans tussen (kosten)effectiviteit, noodzakelijkheid en uitvoerbaarheid.

Wat is nodig om een zorginfarct te voorkomen?

De transitie naar passende zorg om ons zorgsysteem kwalitatief goed, toegankelijk en betaalbaar te houden is verstandig. En de meeste partijen zijn het erover eens dat ook innovatieve behandelingen noodzakelijk zijn voor toekomstbestendige zorg.

Het is dan ook een gemiste kans dat juist passende farmaceutische zorg ontbreekt als een van de oplossingen voor het arbeidsmarkttekort in de zorg, bijvoorbeeld in het aanvullende zorg- en welzijnsakkoord. Via de breed aangenomen motie-Tielen/Van den Hil (VVD) heeft de Tweede Kamer zich eerder uitgesproken om in gesprek te gaan met relevante veldpartijen over hoe effectiever gebruik van geneesmiddelen bij kan dragen aan o.a. het oplossen van het personeelstekort.⁴ Als vervolg hierop is voormalig minister Helder (Langdurige Zorg en Sport)

¹ RIVM. Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024

² <https://prognosemodelzw.nl/dashboard/stories-dashboard/zorg-en-welzijn--breed->

³ <https://www.independen.nl/zorgverzekering/info/zorgpremie/nominale-premie>

⁴ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022Z14738&did=2022D30328>

in gesprek gegaan⁵ met diverse veldpartijen, waardoor de VIG. Maar wat de VIG betreft vraagt dit om een continue dialoog.

Arbeidsbesparend potentieel geneesmiddelen: 14% minder tekort

Door beter, slimmer, en gepast medicijngebruik kan het arbeidstekort in de zorg dalen met 3.000 – 6.000 fte in 2031. Hiermee kan Nederland tot 14% van het tekort aan zorgpersoneel oplossen, zo blijkt uit een eerder gepubliceerd PwC-rapport met betrokkenheid van voormalig zorgminister Ab Klink.⁶ We zijn door medische preventie (zoals vaccinaties) of vroegtijdigere behandeling steeds beter in staat om complicaties en ziekenhuisopnames te voorkomen en zo arbeidsinzet te besparen. Binnen de CareCoalition denken zorgverleners, beroepsverenigingen, zorgverzekeraars en andere experts samen met geneesmiddelenbedrijven nu al succesvol na over het duurzaam verplaatsen van ziekenhuiszorg, zodat de druk op dagbehandelingen of poliklinieken verlicht.⁷

Feiten en cijfers

- Alleen al in Nederland zijn er tijdens de coronapandemie 88.000 ziekenhuisopnames voorkomen door vaccins.⁸
- De inzet van DOAC's (bloedverdunners) voorkomt jaarlijks 760.000 controles bij de trombosedienst.⁹
- 45% van de zorg die in ziekenhuizen wordt gegeven, is te verplaatsen naar de thuissituatie.¹⁰

Wat vragen wij?

- 1. Betrek innovatieve geneesmiddelenbedrijven structureel bij de dialoog over het Aanvullende Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA).**
- 2. Weeg in het toekomstige pakketbeheer de effecten van medische innovaties op het terugdringen van het zorgarbeidsmarkttekort integraal mee.**

⁵ <https://www.vereniginginnovatievegeneesmiddelen.nl/kennisbank/minister-kijkt-naar-rol-medicijnen-bij-bestrijding-personeelstekort/>

⁶ <https://www.vereniginginnovatievegeneesmiddelen.nl/kennisbank/tekort-zorgpersoneel-daalt-met-14-door-gepast-gebruik-medicijnen/>

⁷ <https://www.vereniginginnovatievegeneesmiddelen.nl/kennisbank/care-coalition-brede-krachtenbundeling-met-focus/>

⁸ <https://nos.nl/artikel/2451483-rivm-coronaprik-voorkwam-minimaal-88-000-ziekenhuisopnames>

⁹ <https://www.vereniginginnovatievegeneesmiddelen.nl/standpunt/arbeidsbesparing-door-passende-zorg/>

¹⁰ <https://gupta-strategists.nl/studies/no-place-like-home>